

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld

Felicia Öhman och Karolina Jonsson

Handledare: Glenn Svedin

C- uppsats 15 hp

Avdelningen för samhällsvetenskap - Kriminologi

Mittuniversitetet, Mid Sweden University

Gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld

Felicia Öhman och Karolina Jonsson *

Introduktion: Partnervåld är ett fenomen som leder till allvarliga konsekvenser både på individ- och samhällsnivå. Prevalensen för partnervåld har visat sig vara lika stor bland både kvinnor och män. Det finns indikationer på att våld som begås av en man gentemot en kvinna inom en heterosexuell relation uppfattas som mer allvarligt än våld som begås av en kvinna gentemot en man. **Syfte:** Dels att analysera huruvida gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld i en heterosexuell relation skiljer sig åt beroende på offrets kön, och dels att analysera huruvida det finns skillnader i hur kvinnliga och manliga gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation. **Metod:** En enkät utformades i två versioner bestående av en fallbeskrivning som skildrade ett partnervåldsscenario inom en heterosexuell relation. Fallbeskrivningarna var identiska bortsett från att offrets kön manipulerades. Enkäten distribuerades till totalt 201 gymnasieelever i årskurs tre. **Resultat:** Respondenterna uppfattade det som allvarligare att bruka våld gentemot ett kvinnligt offer i jämförelse med ett manligt offer för partnervåld. Kvinnliga respondenter var mer benägna att uppfatta situationen som allvarlig än manliga respondenter, oberoende om offret var en kvinna eller en man. **Diskussion:** Skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgrad kan härledas till de socialt konstruerade könsroller som existerar i dagens samhälle, där män exempelvis förväntas vara mer toleranta gentemot våld. Skillnader i hur allvarlighetsgraden i partnervåld uppfattas beroende på om offret är en kvinna eller en man kan leda till allvarliga konsekvenser för offret. För att undvika denna problematik är det eftersträvansvärt att uppmärksamma detta och öka medvetenheten om att partnervåld är lika allvarligt oberoende vilket kön den som utsätts har.

Nyckelord: kriminalitet, partnervåld, uppfattningar, allvarlighetsgrad, könsskillnader

* Författarna ansvarar gemensamt för samtliga delar av uppsatsen

Tack!

Vi vill rikta ett varmt tack till vår handledare Glenn Svedin för god vägledning genom detta uppsatsskrivande. Vi vill även rikta ett stort tack till de lärare och elever som hjälpt till att möjliggöra denna studie.

Sundsvall, maj 2016

Innehållsförteckning

Introduktion	5
Inledning.....	5
Partnervåld	5
Prevalens	5
Kvinnliga brottsoffer	6
Manliga brottsoffer.....	7
Tidigare forskning	8
Uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld	8
Könsskillnader.....	10
Skillnader i bemötandet av kvinnliga och manliga brottsoffer	11
Teori	11
Syfte	14
Metod	14
Design.....	14
Urval.....	15
Mätinstrument	16
Reliabilitet i mätinstrumentet.....	18
Datainsamling.....	18
Statistisk analys	20
Etiska överväganden	22
Resultat	23
Skillnader i hur gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation beroende på offrets kön	23
Skillnader i hur kvinnliga och manliga gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation.....	26
Skillnader oberoende offrets kön	26
Skillnader mellan kvinnligt och manligt offer	28
Diskussion	30
Skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld.....	30
Hur offrets kön påverkar uppfattningar om allvarlighetsgraden.....	31
Hur respondentens kön påverkar uppfattningar om allvarlighetsgraden	34
Metodologiska styrkor och begränsningar	36
Konklusion och framtida forskningsförslag.....	37
Referenser	39
Bilaga A – Följebrev	43
Bilaga B – Enkätversion innehållandes ett kvinnligt offer	44
Bilaga C – Enkätversion innehållandes ett manligt offer	47

Introduktion

Inledning

Partnervåld

Partnervåld är ett fenomen som leder till allvarliga konsekvenser både på individ- och samhällsnivå, och våld inom en relation betraktas i dagens samhälle som ett stort folkhälsoproblem (Cormier & Woodworth, 2008; Shipway, 2004). Partnervåld definieras vanligtvis genom att en man eller kvinna tillfogar, eller hotar att tillfoga, sin nuvarande eller före detta intima partner någon form av fysisk eller psykisk skada (Kropp, Hart & Belfrage, 2008; McColgan, Dempsey, Davis, & Giardino, 2010). Partnervåld kan yttra sig på ett flertal olika sätt, och metoderna en förövare använder sig av för att skada sin partner kan variera kraftigt (McColgan et al., 2010). Våldet präglas initialt ofta av att förövaren börjar kontrollera och övervaka sin partner (McColgan et al., 2010). Denna kontroll övergår sedan i att förövaren brukar olika former av fysiskt och psykiskt våld gentemot sin partner. Dessa beteenden kan inkludera alltifrån att förövaren isolerar, hotar, misshandlar och sexuellt förgriper sig på sin partner (McColgan et al., 2010). Förövaren kan även utöva psykisk misshandel gentemot sin partner genom att verbalt försöka bryta ner dennes känsla av trygghet, självkänsla och integritet (McColgan et al., 2010). Det är även vanligt förekommande att förövaren begränsar sin partners ekonomiska tillgångar eller använder sig av en tredje part, så som parets gemensamma barn, för att skada offret (McColgan et al., 2010).

Prevalens

Partnervåld kan drabba individer i alla åldrar och i alla kulturer, och förekommer inom både hetero- och homosexuella relationer (Shipway, 2004). Ett flertal studier har påvisat att det är lika vanligt förekommande att kvinnor och män utsätts för våld av en nuvarande eller tidigare partner (Arnocky & Vaillancourt, 2014; Cormier & Woodworth, 2008; Harris & Cook, 1994; Hines & Douglas, 2009; Tsui, 2014). I Sverige utförde Brottsförebyggande rådet (Brå) under år 2012 en kartläggning av brott i nära relation där totalt 12 534 individer medverkade (Brå, 2014). I den kartläggningen framkom att 7,0 procent av kvinnorna och 6,7 procent av männen hade blivit utsatta för

bland annat kränkningar, förödmjukelser, försök till inskränkning i friheten, hot, trakasserier, misshandel och sexualbrott av en nuvarande eller tidigare partner.

Enligt den kartläggningen framkom det även att utsattheten för partnervåld var som störst bland ungdomar och unga vuxna (Brå, 2014). Inom åldersgruppen 20-24 år uppgav 12,0 procent av både kvinnorna och männen att de hade blivit utsatta för någon form av fysiskt eller psykiskt våld av sin nuvarande eller före detta partner (Brå, 2014). Den vanligaste formen av utsatthet som berörde samtliga deltagare i alla ålderskategorier bland såväl kvinnor som män, var att respondenten hade utsatts för kränkningar av olika slag (Brå, 2014). Det har framkommit att individer som har blivit utsatta för psykiskt och fysiskt våld av en partner ofta har utsatts ett upprepat antal gånger (Brå, 2014). Uppskattningsvis hälften av deltagarna i Brå:s kartläggning (2014) uppgav att de utsattes för partnervåld ett par gånger i månaden eller ännu mer frekvent.

Under de senaste åren har anmälningsbenägenheten bland individer som utsatts för någon form av partnervåld ökat (Brå, 2014). Trots detta finns det fortfarande ett stort mörkertal, och studier har visat att endast en tredjedel av det fysiska och psykiska våld som begås av en nuvarande eller före detta partner anmäls till polisen (Brå, 2014). Enligt Brå:s kartläggning (2014) hade totalt 7,9 procent av respondenterna varit i kontakt med polisen, vilket innebär att majoriteten av de som uppgav att de hade utsatts för våld av en partner valt att inte anmäla händelsen. Det är vanligt att både kvinnor och män avstår från att anmäla partnervåld, vilket bidrar till att mörkertalet är stort (Cormier & Woodworth, 2008). Det är därför svårt att fastställa hur många som faktiskt utsätts för våld inom en parrelation (Cormier & Woodworth, 2008).

Kvinnliga brottsoffer

Historiskt sett har mäns våld mot kvinnor inom en relation präglats av ett perspektiv där kvinnan under många århundraden ansågs vara mannens ägodel, vilken denne hade befogenhet att utöva makt och kontroll över (Roberts, 2007). Kvinnan ansågs vara underordnad mannen, som var berättigad att använda sig av våld bland annat för att straffa och disciplinera sin hustru (Roberts, 2007). På grund av sin underordnade roll hade kvinnorna få medborgerliga rättigheter, och de hade oftast ingenstans att vända sig

för skydd och hjälp, då våld inom en relation ansågs vara en privat angelägenhet som skulle hållas inom familjen (McColgan, 2010). Debatten om mäns våld mot kvinnor som ett samhällsproblem uppmärksammades inte förrän under 1960-talet, och i Sverige infördes en lag som förbjöd vad som idag klassas som våldtäkt inom äktenskapet först år 1965 (Eliasson, 2008; Shipway, 2004).

Det har dock visat sig att kvinnor som utsätts för våld inom en heterosexuell relation generellt sett utsätts för våldshandlingar som klassas som både grövre och allvarigare än de som manliga partnervåldsoffer utsätts för (Brå, 2014; Stewart, Gabora, Allegri, & Slavin-Stewart, 2014). Kvinnliga offer för partnervåld löper även tre gånger så stor risk än män att bli dödade av sin nuvarande eller före detta partner (Stewart, Gabora, Allegri, & Slavin-Stewart, 2014). Trots att det finns ett stort mörkertal i statistiken gällande partnervåld är kvinnliga partnervåldsoffer mer benägna än manliga att kontakta polisen eller andra sociala myndigheter (Stewart et al., 2014). Studier har visat att kvinnliga partnervåldsoffer rapporterar våldshandlingar fyra gånger så ofta som manliga offer (Tsui, 2014). De anledningar som har framkommit till att kvinnor väljer att anmäla sin partner är bland annat rädsla och en vilja att polisen ska gripa den våldsamma partnern så att beteendet upphör (Arnocky & Vaillancourt, 2014; Stewart et al., 2014).

Manliga brottsoffer

Tidigare forskning inom partnervåld har huvudsakligen fokuserat på kvinnliga brottsoffer, trots vetskapen om att prevalensen är lika stor mellan könen (Tsui, 2014). Historiskt sett har partnervåld riktat gentemot män inom heterosexuella relationer ansetts vara självförvållat, och manliga brottsoffer har många gånger blivit anklagade för att inte leva upp till det rådande patriarkaliska samhällets normer (Steinmetz, 2007). Under flera århundraden har manliga brottsoffer fått utstå offentlig förödmjukelse, och det har länge uppfattats som komiskt när en man blir slagen av en kvinnlig partner (Harris & Cook, 1994; Steinmetz, 2007). Det har ansetts att män, genom sin maskulinitet, ska ha kapaciteten att försvara sig gentemot svagare individer (Steinmetz, 2007). Till följd av detta har en man som blivit slagen av sin kvinnliga partner ansetts förlora sin maskulinitet och sin dominanta roll i hushållet och i samhället (Steinmetz, 2007).

Dessa uppfattningar och normer lever till viss del kvar i dagens samhälle, där män som faller offer för partnervåld känner att de inte tas på allvar samt att de skuldbeläggs för sin egen utsatthet (Tsui, 2014). De flesta manliga brottsoffer vågar inte anmäla att de utsatts för partnervåld på grund av en rädsla för att förlöjligas och anses vara mindre maskulina (Arnocky & Vaillancourt, 2014). Det finns till följd av detta forskning som argumenterar för att det finns ett större mörkertal bland manliga brottsoffer än bland kvinnliga, då många manliga partnervåldsoffer avstår från att ta kontakt med exempelvis polis eller sociala myndigheter på grund av denna rädsla (Tsui, Cheung & Leung, 2010). Manliga partnervåldsoffer uppger ofta att rättsväsendet huvudsakligen tar kvinnans parti och att de själva blir ifrågasatta när de rapporterar om sin utsatthet (Tsui, 2014). Ytterligare en anledning till att manliga brottsoffer avstår från att anmäla tros bero på en avsaknad av hjälp- och stödinsatser som riktar sig gentemot män (Tsui et al., 2010). De organisationer och myndigheter som riktar in sig mot offer för partnervåld utgår ofta från ett kvinnligt perspektiv, och förutsätter att den som faller offer är kvinna (Tsui et al., 2010). Detta leder till att manliga brottsoffer känner en osäkerhet i vart de ska vända sig för att få hjälp, och de väljer således att avstå från att anmäla och söka denna hjälp (Tsui et al., 2010).

Tidigare forskning

Uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld

Trots att utsattheten för partnervåld har visat sig vara jämnt könsfördelad finns det forskning som tyder på att offer för partnervåld behandlas olika beroende på om offret är en kvinna eller en man (Robertson & Murachver, 2009). Ett flertal studier som har undersökt attityder till partnervåld har kommit fram till att våld som begås av en man gentemot en kvinna inom en heterosexuell relation uppfattas som mer allvarligt än våld som begås av en kvinna gentemot en man (se bland annat; Cormier & Woodworth, 2008; Drijber, Reijnders & Ceelen, 2013; Harris & Cook, 1994; Robertson & Murachver, 2009; Russel, Chapleau, & Kraus, 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014).

En av de tidigare studierna som undersökte skillnader i uppfattningar till partnervåld, och som varit en utgångspunkt till mycket av dagens forskning inom ämnet, är Harris och Cooks (1994) undersökning "Attributions About Spouse Abuse: It Matters Who the Batterers and Victims are". Harris och Cook (1994) undersökte universitetsstudenters respons på ett fiktivt partnervåldsscenario, där offrets kön manipulerats. Detta gjordes för att kunna analysera eventuella skillnader i uppfattningar beroende på om offret var en kvinna eller en man. Studien visade att deltagarna uppfattade scenariot där kvinnan var offret och mannen förövaren som mer våldsamt än den motsatta situationen, och deltagarna uppgav även att de mer sannolikt skulle ha kontaktat polisen om de hade bevittnat situationen där offret var en kvinna i jämförelse med en man (Harris & Cook, 1994). Vidare visade resultatet att när offret var en man tillskrevs denne mer ansvar för sin egen viktimisering än då offret var en kvinna. Deltagarna uppgav även att de ansåg att det var mer sannolikt att en manlig förövare skulle dömas för misshandel än en kvinnlig förövare (Harris & Cook, 1994). Slutligen hävdade studien att deltagarna hade uppfattningen att det manliga offret mest sannolikt skulle stanna kvar i den våldsamma relationen, vilket kan vara ett resultat av att våld riktat gentemot en man inte upplevs som lika allvarligt som våld riktat gentemot en kvinna (Harris & Cook, 1994).

Senare studier har kommit fram till liknande resultat som också visar att det uppfattas som mer allvarligt när en man brukar våld gentemot en kvinnlig partner och att detta våld är mer fysiskt och psykiskt skadligt än när det riktas gentemot en manlig partner (Cormier & Woodworth, 2008; Drijber et al., 2013; Hamby & Jackson, 2010; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Förövarens kapacitet till att allvarligt skada offret bedömdes vara högre när förövaren var en man, och kvinnliga offer antogs ha ådragit sig värre skador än manliga offer (Seelau & Seelau, 2005). Generellt sett uppfattades kvinnliga partnervåldsförövare som mindre ansvariga för sina handlingar, och deras beteende bedömdes som mindre kriminellt och i mindre behov av ingripande insatser i jämförelse med manliga partnervåldsförövares beteende (Cormier & Woodworth, 2008; Russel et al., 2015; Sorenson & Taylor, 2005). Manliga förövare uppfattades generellt sett som mer aggressiva och våldsamma än kvinnliga förövare, och dessutom bedömdes männen ha en större kapacitet att framkalla rädsla hos offret (Hamby & Jackson, 2010; Russel et

al., 2015; Seelau & Seelau, 2005). Kvinnliga offer uppfattades som mer sårbara än manliga offer och i större behov av skydd, till skillnad från manliga offer som ansågs vara mer ansvariga och själva skuldbelades i större utsträckning för sin utsatthet (Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Studierna konstaterade att det fanns en större benägenhet bland deltagarna att rapportera händelsen till polisen eller andra ingripande myndigheter då offret var en kvinna i jämförelse med en man (Cormier & Woodworth, 2008; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005). Det framkom även att det fanns en högre benägenhet att sätta in insatser som till exempel kontaktförbud då offret var en kvinna, och vidare rekommenderades förövaren ett hårdare straff när denne var en man i jämförelse med en kvinna (Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005). Dessutom uppfattade en majoritet av deltagarna att förövarens beteende klassificerades som kriminellt och att förövaren hade gjort sig skyldig till misshandel i de fall där förövaren var en man som brukade våld gentemot en kvinna (Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005).

Könsskillnader

Ett flertal studier som har visat att det finns skillnader i uppfattningar om partnervåld beroende på offrets kön har även kommit fram till resultat som indikerar på att det finns skillnader i hur kvinnliga och manliga deltagare uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation (Harris & Cook, 1994; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Kvinnor tenderade att uppfatta partnervåldssituationen som mer våldsam och allvarlig, och de var mer benägna än män att klassificera händelsen som misshandel (Harris & Cook, 1994; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Det visade sig även att kvinnor, oberoende av offrets kön, var mer benägna än män att ingripa i en partnervåldssituation och att tillkalla polis (Harris & Cook, 1994; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Kvinnor sympatiserade i större utsträckning med offret och uppmuntrade dem att söka hjälp, till skillnad från män, som var mer ifrågasättande till offret och mindre benägna att finna offrets historia trovärdig (Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Män var i högre utsträckning än kvinnor benägna att betrakta offret som ansvarig för sin egen utsatthet, och de rekommenderade i större utsträckning att paret skulle lämnas ifred (Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014).

Skillnader i bemötandet av kvinnliga och manliga brottsoffer

Det har även framkommit i olika undersökningar att förövare och offer för partnervåld behandlas olika av bland annat rättssystem, myndigheter och hjälpporganisationer beroende på könstillhörighet (Cormier & Woodworth, 2008; Tsui, 2014). En studie av Cormier & Woodworth (2008) undersökte polisens och polisstudenters uppfattningar om partnervåld som riktas gentemot en kvinna respektive en man i en heterosexuell relation. Deltagarna i studien fick ta del av ett identiskt partnervåldsscenario där offret antingen var en kvinna eller en man, och de fick därefter ge respons på olika påståenden (Cormier & Woodworth, 2008). Resultatet i studien visade att både färdigutbildade poliser och polisstudenter uppfattade att det var mer allvarligt när en kvinna utsattes för våld inom en relation i jämförelse med när en man utsattes (Cormier & Woodworth, 2008). De uppgav även att de mer sannolikt skulle ingripa om de bevittnade en situation där en man misshandlade en kvinna än om situationen var omvänd (Cormier & Woodworth, 2008). Dessutom var de mer benägna att tro att förövaren skulle dömas för gärningen om denne var en man (Cormier & Woodworth, 2008). Resultatet visade även att poliser var mindre benägna att gripa och placera kvinnliga förövare i häkte, såvida dessa inte hade begått allvarliga våldshandlingar (Cormier & Woodworth, 2008).

Teori

Många sociologiska och kriminologiska teorier om partnervåld försöker förklara och härleda det våldsamma beteendet i ett förhållande till socialt konstruerade könsroller (Lawson, 2012; Sarnecki, 2009). De framhäver att partnervåld i huvudsak är ett könsrelaterat problem där könet är den centrala komponenten (Lawson, 2012; Sarnecki, 2009). En sociologisk teori som kan användas för att försöka förklara skillnader i uppfattningar om partnervåld är Alice Eaglys (1987) teori "Sex Differences in Social Behavior: A Social-Role Interpretation". Denna teori hävdar att skillnader i kvinnors och mäns beteenden beror på socialt konstruerade könsroller, som härstammar från de förväntningar som samhället ställer på könen (Eagly, 1987). Dessa förväntningar skapas genom vad samhället anser vara lämpliga kvalitéer och socialt önskvärda egenskaper bland kvinnor och män (Eagly, 1987). Teorin framhåller att kvinnor och män strävar

efter att bekräfta och leva upp till sina egna och andra individers konstruerade könsroller (Eagly, 1987). Efterföljs inte dessa könsroller medför det konsekvenser för den enskilde individen, som till exempel kan bli ifrågasatt till följd av sitt socialt avvikande beteende (Eagly, 1987).

Den kvinnliga könsrollen utgår enligt teorin från att kvinnor ska vara underordnade männen, och beteenden så som att sköta hushållet och uppfostra barnen i en relation värdesätts högt (Eagly, 1987). Kvinnor förväntas enligt sin könsroll vara mer empatiska och mer benägna att hjälpa människor i sin omgivning (Eagly, 1987). Vidare förväntas den kvinnliga könsrollen befinna sig i en mer utsatt situation och enligt teorin förväntas kvinnor vara mer sårbara än män (Eagly, 1987). Enligt teorin utgör kvinnor en svag och förtryckt grupp i samhället som på grund av sin situation förväntas vara i behov av mäns skydd och hjälp (Eagly, 1987). Den kvinnliga könsrollens uppfattade svaghet bidrar, enligt Eagly (1987), till att kvinnor utsätts för brott av olika slag i större utsträckning än män. Denna svaghet är dock även relaterad till att kvinnor mer frekvent erbjuds hjälp när de har utsatts för brott just på grund av att de anses befinna sig i en svagare och mer utsatt position i jämförelse med män (Eagly, 1987). Enligt teorin är det inte önskvärt att kvinnor agerar avvikande från sin könsroll genom att vara självständiga och oberoende, då de förväntas vara undergivna den manliga könsrollens dominans (Eagly, 1987). Den traditionella kvinnliga könsrollen ger, enligt teorin, lite utrymme för aggressivt och våldsamt beteende då ett sådant beteende anses vara oförenligt med kvinnors roll som omhändertagande och empatiska individer (Eagly, 1987).

Den manliga könsrollen å andra sidan utgår från att män ska vara överlägsna och dominerande, och egenskaper som dessa är enligt teorin socialt önskvärda (Eagly, 1987). Män förväntas enligt denna teori vara mer benägna att ta risker och ha en bättre förmåga att behålla lugnet i pressade situationer i jämförelse med kvinnor (Eagly, 1987). Eagly (1987) menar att män bör inneha ett heroiskt beteende och förväntas ingripa i farligare situationer i större utsträckning än kvinnor. Enligt teorin ska män i överensstämmelse med sin könsroll vara dominanta, och de förväntas vara mer motståndskraftiga än kvinnor (Eagly, 1987). Den manliga könsrollen inkluderar normer och värderingar som uppmuntrar många former av aggressivt och våldsamt beteende

(Eagly, 1987). Det finns förväntningar på att män ska agera aggressivt, och enligt teorin har män genom samhällets förväntningar lärt sig att tro att ett sådant beteende är positivt (Eagly, 1987). Män bör enligt dessa könsroller inte visa svaghet eller rädsla för att utsättas för våld då de anses tillhöra det överlägsna könet (Eagly, 1987). Till följd av detta förväntas män tidigt lära sig att avfärda och stå ut med mer smärta just på grund av att de kategoriseras till denna könsroll (Eagly, 1987).

Teorin behandlar även hur dessa könsroller tar sig i uttryck i situationer av våld inom en partnerrelation (Eagly, 1987). Eagly förklarar att det har framkommit att kvinnor och män använder sig av våld inom en heterosexuell relation i lika stor utsträckning. Däremot hävdar hon att kvinnor och män förväntas använda våld på grund av olika anledningar, vilka baseras på uppfattningar om hur dessa ska agera utifrån sin könsroll (Eagly, 1987). Kvinnor förväntas i enlighet med sin könsroll använda sig av våld gentemot sin partner på grund av självförsvar (Eagly, 1987). Kvinnor förväntas även ha en större sannolikhet att bli skadade under en partnervåldssituation (Eagly, 1987). Detta grundas på en uppfattning om att kvinnor är fysiskt och psykiskt underlägsna i relation till män. Män förväntas, å andra sidan, utifrån deras könsroll använda sig av våld inom en heterosexuell relation för att utöva dominans och upprätthålla deras maktposition över sina kvinnliga partners (Eagly, 1987). Eagly (1987) menar att män enligt deras könsroll ska kunna försvara sig själva mot svagare individer, så som kvinnor, och lever män inte upp till detta kan det leda till att de anses vara mindre maskulina.

I en senare undersökning av Koenig och Eagly (2014) försöker författarna bland annat testa Eagly's teori om socialt konstruerade könsroller. I studien fick deltagarna bland annat fylla i en enkät där de fick gradera beteenden och attribut om olika sociala roller och könsroller. Trots att könsrollerna har förändrats under 1900-talet fram tills idag, visade resultatet i studien att det fortfarande finns uppfattningar och attribut som huvudsakligen tillskrivs kvinnor och män (Koenig & Eagly, 2014). Kvinnor förväntas fortfarande vara underordnade männen och det finns förväntningar om att kvinnor ska vara omhändertagande och tillmötesgående. Män förväntas å andra sidan inneha en maktposition i relation till kvinnor, och studien visade att män förväntas vara mer

dominanta och aggressiva enligt de förväntningar som finns på deras könsroll (Koenig & Eagly, 2014).

Det har framkommit att partnervåld inom heterosexuella relationer även är vanligt förekommande bland ungdomar, och prevalensen har visat sig vara lika stor bland både tjejer och killar (Fawson, 2015). Beträffande forskning om attityder till partnervåld har de flesta studier utförts på ett vuxet urval, trots att även ungdomar är en utsatt grupp (Russel et al., 2015). För att kunna identifiera dessa attityder och förebygga uppkomsten av våld inom en relation är det även viktigt att undersöka hur dessa attityder ser ut bland ett yngre urval för att tidigare kunna sätta in insatser. Om attityder till partnervåld skiljer sig åt beroende på dessa socialt konstruerade könsroller kan det medföra olika former av konsekvenser för den som faller offer för partnervåld (Eagly, 1987; Robertson & Murachver, 2009)

Syfte

Syftet med föreliggande studie var att analysera huruvida gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld i en heterosexuell relation skiljer sig åt beroende på offrets kön.

För att besvara syftet formulerades följande frågeställningar:

1. Vilka skillnader finns i hur gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation beroende på om offret är en kvinna eller en man?
2. Vilka skillnader finns det i hur kvinnliga och manliga gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation?

Metod

Design

I denna studie valdes en kvantitativ metod eftersom syftet var att göra en jämförelse beträffande uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld mellan två oberoende

grupper (Borg & Westerlund, 2006; Davies & Hughes, 2014). För att göra denna jämförelse konstruerades två identiska enkäter med en fallbeskrivning om ett partnervåldsscenario, där offrets kön manipulerades för att kunna mäta eventuella skillnader. Enkäten distribuerades slumpmässigt till två oberoende grupper där den ena gruppen fick en enkät där offret var en kvinna och den andra gruppen fick en enkät där offret var en man. Denna jämförelse där respondenterna endast förekommer i en grupp och är helt oberoende respondenterna och resultatet i den andra gruppen kallas för en enfaktoriell mellanindividsdesign (Borg & Westerlund, 2006).

Urval

De individer som valdes ut för att besvara syftet i denna studie var gymnasiestudenter. Inklusionskriterierna för deras medverkan var att de skulle studera i årskurs tre på ett gymnasieprogram. Ytterligare ett inklusionskriterium var att deltagarna skulle vara minst 18 år fyllda, detta på grund av etiska aspekter om att deltagarna skulle vara myndiga och själva vara benägna att besluta om sin egen medverkan i studien (Vetenskapsrådet, 2002). I en studie är det eftersträvansvärt att välja ut sina deltagare genom ett slumpmässigt urval för att resultatet ska bli så generaliserbart som möjligt för populationen som undersöks (Fitzgerald & Fitzgerald, 2014). Det kan dock många gånger vara svårt att uppnå ett slumpmässigt urval på grund av såväl praktiska som resursmässiga brister (Fitzgerald & Fitzgerald, 2014). I denna studie användes ett så kallat bekvämlighetsurval på grund av att studien utfördes på olika skolor i olika kommuner. Till följd av detta var det inte möjligt att utföra ett slumpmässigt urval på den valda populationen.

Vidare eftersträvades en jämn distribution mellan både gymnasiestudenternas kön och enkätversion, detta för att uppnå ett så representativt urval av populationen som möjligt och för att möjliggöra statistiska analyser (Fitzgerald & Fitzgerald, 2014). Totalt medverkade 201 gymnasiestudenter i studien, varav 104 var kvinnor (51,7%) och 97 var män (48,3%). Av det totala antalet kvinnor ($n = 104$), besvarade 55 stycken (52,9%) enkätversionen innehållandes ett kvinnligt offer, och 49 stycken (47,1%) besvarade enkätversionen innehållandes ett manligt offer. Av det totala antalet män ($n = 97$), besvarade 47 stycken (48,5%) enkätversionen innehållandes ett kvinnligt offer, och 50

stycken (51,5%) besvarade enkätversionen innehållandes ett manligt offer. Totalt besvarade således 102 stycken (50,7%) enkätversionen innehållandes ett kvinnligt offer, och 99 stycken (49,3%) besvarade enkätversionen innehållandes ett manligt offer. Gymnasiestudenterna som medverkade i studien hade en medelålder på 18.29 år ($SD = .48$; $Range = 18-20$ år). De kvinnliga deltagarna hade en medelålder på 18.36 år ($SD = .52$; $Range = 18-20$ år) och de manliga deltagarna hade en medelålder på 18.22 ($SD = .43$; $Range = 18-19$ år). Deltagarna i studien studerade vid totalt fem olika gymnasieprogram med teoretisk inriktning.

Mätinstrument

För att kunna mäta huruvida det fanns skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld beroende på offrets kön konstruerades en enkätstudie. Enkäten utformades i två versioner, och bestod av en fallbeskrivning som skildrade ett partnervåldsscenario inom en heterosexuell relation. Fallbeskrivningarna var identiska bortsett från att offrets kön manipulerades, vilket innebar att offret var en kvinna i det ena scenariot och en man i det andra scenariot. Fallbeskrivningen bestod av ett scenario som skildrade en partnervåldssituation innehållandes både psykisk och fysisk misshandel. Partnervåldsförövaren anklagar i fallbeskrivningen sin partner för att ha flirtat med en annan person under en fest, varpå förövaren kallar sin partner för ett flertal skällsord och utdelar ett knytnävsslag i ansiktet på sin partner. Fallbeskrivningen innehöll ingen information om eventuella tidigare våldshandlingar. Detta hade kunnat påverka den interna validiteten i undersökningen då information om tidigare våldshandlingar hade kunnat utgöra en bakomliggande variabel som påverkade deltagarna till att uppfatta situationen som allvarligare på grund av att våldet inträffat ett upprepat antal gånger (Borg & Westerlund, 2006). Fallbeskrivningen innehöll både psykisk och fysisk misshandel då studier har visat att båda dessa former av våld är vanligt förekommande inom partnervåld (Brå, 2014; McColgan et al., 2010).

Fallbeskrivningen efterföljdes sedan av tio olika påståenden som graderades på en sjugradig likertskala där siffran 1 innebar att deltagaren inte instämde alls med påståendet, och siffran 7 innebar att deltagaren instämde helt med påståendet. Enkäten konstruerades med en likertskala då det är ett bra hjälpmedel att använda sig av för att

mäta attityder och uppfattningar, vilket var syftet med denna studie (Borg & Westerlund, 2006). En sjugradig skala valdes eftersom ett udda antal svarsalternativ ger deltagarna möjligheten till ett neutralt ställningstagande (Davies & Hughes, 2014). Desto högre deltagarna i studien graderade påståendena på skalan, desto allvarligare uppfattade de partnervåldssituationen. Deltagarna ombads efter att ha läst fallbeskrivningen att ringa in den siffra som överensstämde bäst med deras uppfattningar. Påståendena syftade till att på olika sätt mäta hur allvarligt deltagarna hade uppfattat partnervåldssituationen. Detta gjordes bland annat genom att deltagarna fick gradera huruvida de definierade händelsen som psykisk och/eller fysisk misshandel, huruvida offret borde separera från gärningspersonen, samt hur benägna deltagarna var att ringa polisen om de själva hade bevittnat situationen. Påstående fem, "Gärningspersonen bär ansvaret för händelsen", mätte hur ansvarig deltagarna ansåg att offret var för sin egen utsatthet, och syftade till att offret kan uppfattas som mer eller mindre ansvarig beroende på könstillhörighet. Skillnader i hur ansvarig offret anses vara för sin utsatthet kan indikera på hur allvarligt deltagarna uppfattade situationen. Både fallbeskrivningen och påståendena i enkäten inspirerades av den enkät som konstruerades av Harris & Cook (1994) i deras studie "Attributions About Spouse Abuse: It Matters Who the Batterers and Victims Are".

Enkäten bestod även av tre bakgrundsfrågor, vilka var: kön, ålder samt gymnasieinriktning. De alternativ som angavs för variabeln kön var: kvinna, man eller annat. Kön ansågs vara en viktig variabel att identifiera hos deltagarna, då ett delmål med syftet var att undersöka huruvida det fanns skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld mellan deltagarnas kön. Alternativet "annat" inkluderades för att undvika diskriminering av individer som anser sig ha en annan könstillhörighet än kvinna eller man, dock uppgav ingen deltagare i föreliggande studie att de identifierade sig inom denna kategori. Ålder ansågs vara en viktig variabel, dels för att försäkra att deltagarna var över 18 år, och dels för att möjliggöra statistiska analyser av deltagarnas ålder. Slutligen fick deltagarna uppge vilken gymnasieinriktning de tillhörde. I enkäten anpassades alternativet gymnasieinriktning utefter vilka program som fanns på just den skolan som var föremål för studien.

Tillsammans med enkäten bifogades ett följebrev där deltagarna gavs information om studien. Informationen behandlade det övergripande syftet med studien och varför deltagarna hade valts ut till att medverka. Dock uppgavs inte det fullständiga syftet då förkunskaper om detta hade kunnat påverka deltagarnas svar. Deltagarna gavs genom följebrevet information om att deras medverkan var frivillig och att de hade möjlighet att avbryta sin medverkan när som helst under besvarandet av enkäten. Deltagarna gavs även information om enkätens upplägg och hur denna skulle besvaras. Då partnervåld är ett känsloladdat ämne gavs deltagarna slutligen information om att de kunde vända sig till Brottsofferjouren eller Kvinnojouren om studien påverkade dem på ett negativt sätt eller om de kände behovet att prata med någon efter att ha medverkat. Följebrevet och enkätversionerna bifogas i sin helhet i bilaga A-C.

Reliabilitet i mätinstrumentet

Vid användandet av skalor i enkätstudier är det viktigt att kontrollera så att den skala som nyttjas faktiskt mäter det som avses att mätas, vilket i detta fall är uppfattningar om allvarlighetsgrad (Pallant, 2013). Detta kan benämnas som ett mätinstruments interna reliabilitet och mäts oftast med vad som kallas Cronbach's alpha coefficient (Pallant, 2013). Detta värde bör uppgå till minst .70 för att mätinstrumentet ska betraktas ha acceptabel intern reliabilitet (Pallant, 2013). Det är dock eftersträvansvärt att värdet uppgår till över .80 för att den interna reliabiliteten ska betraktas som god. I denna enkätstudie användes en likertskala för att mäta gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld. Cronbach's alpha beräknades vara .86 för likertskalan vilket innebär att det föreligger en god intern reliabilitet i mätinstrumentet. Detta innebär att de påståenden som använts i enkäten med stor sannolikhet mäter uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld.

Datainsamling

Efter att enkäten hade utformats utfördes en pilotstudie för att säkerställa att såväl fallbeskrivningen och de efterföljande påståendena tolkades på det sätt som avsågs (Ejlertsson, 2014). Detta gjordes för att eventuella feltolkningar skulle kunna korrigeras innan enkäten distribuerades till det egentliga urvalet (Ejlertsson, 2014). Pilotstudien

genomfördes den 24 februari 2016 och distribuerades till individer i författarnas omgivning. Totalt medverkade 20 stycken, av dessa var 10 stycken kvinnor och 10 stycken män. Enkätversionerna delades ut med en jämn fördelning där hälften av respondenterna fick besvara enkäten där offret var en kvinna och den andra hälften fick besvara enkäten där offret var en man. Efter genomförandet av pilotstudien framkom det att vissa påståenden missuppfattades på grund av att ordningen på svarsalternativen avvek från den logiska ordningsföljd som fanns på föregående påståenden. Följer svarsalternativen i en enkät inte samma ordningsföljd finns en stor risk att läsaren fyller i fel svarsalternativ på grund av att denne inte uppfattar att ordningen har skiftat (Ejlertsson, 2014). På grund av detta gjordes korrigeringar i dessa påståenden så att de efterföljde samma ordningsföljd som övriga påståenden i enkäten.

Efter genomförandet av pilotstudien fastställdes den geografiska avgränsningen för var studien skulle utföras. För att underlätta insamlandet av material valdes skolor ut som låg i nära anknytning till författarnas boende- och vistelseort. Rektorer på dessa skolor kontaktades via telefon och e-post och gavs information, och en förfrågan ställdes om medverkan i denna studie. De skolor och rektorer som gav sitt medgivande till att medverka i studien var Soltorgsgymnasiet i Borlänge och Timrå Gymnasium i Timrå. Därefter granskades respektive skolas scheman för elever i årskurs tre, vilka fanns att tillgå genom skolans hemsida. Sedan kontaktades lärarna för respektive klass med en förfrågan om enkätstudien kunde utföras under deras lektionstid. När lärarna hade gett sitt godkännande besöktes eleverna i deras respektive klasser, detta för att säkerställa att respektive elev endast besvarade enkäten en gång. Enkäten distribuerades på så vis ut till ett flertal personer som befann sig i samma lokal samtidigt, vilket innebär att en så kallad gruppenkät användes (Ejlertsson, 2014). Fördelen med att använda en gruppenkät är att det är enklare att säkerställa att respondenterna inte diskuterar innehållet i enkäten med varandra samt att svarsfrekvensen generellt sett är högre (Ejlertsson, 2014).

Studien genomfördes på Soltorgsgymnasiet i Borlänge mellan den 9 och 10 mars 2016, och på Timrå Gymnasium i Timrå den 15 mars 2016. Innan enkäten delades ut till eleverna gavs muntlig information om studiens övergripande syfte samt instruktioner om hur enkäten skulle fyllas i. Enkätversionerna hade blandats så att varannan enkät

innehöll en partnervåldssituation med ett kvinnligt offer och varannan innehöll en partnervåldssituation med ett manligt offer. Enkäterna delades sedan ut utan någon inbördes ordning. Ett separat dokument med ett följebrev delades ut samtidigt som enkäten, och eleverna informerades om att de fick behålla följebrevet efter avslutad medverkan. När eleverna var färdiga med genomförandet samlades enkäten in och eleverna gavs tillfälle att ställa eventuella frågor som uppkommit. Elever och lärare gavs även möjlighet att lämna sina kontaktuppgifter i fall de var intresserade av att ta del av studien när denna färdigställts. Totalt besöktes 12 klasser och insamlandet avslutades när 201 enkäter hade samlats in. Önskvärt antal medverkande hade uppskattats till mellan 150-200 då ett urval på 100 eller fler ökar styrkan i de statistiska test som avsågs att användas (Pallant, 2013). Detta säkerställer att inga icke signifikanta resultat uppstår på grund av ett för litet urval. Därefter sorterades materialet in utefter enkätversion och utefter respondentens kön. Genom att göra detta säkerställdes att det fanns en jämn fördelning mellan enkätversionerna samt antal kvinnor och män som deltagit.

Statistisk analys

Syftet med denna studie var att analysera och jämföra om gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld skiljer sig åt beroende på offrets kön samt att jämföra om det fanns könsskillnader i dessa uppfattningar mellan respondenterna. För att besvara detta syfte bedömdes ett oberoende t-test vara det mest lämpliga alternativet. Ett oberoende t-test är ett parametriskt test som används för att jämföra om medelvärdena på en variabel skiljer sig åt mellan två olika grupper (Pallant, 2013). Villkoren för att genomföra ett oberoende t-test är att den oberoende variabeln mäts på nominal- eller ordinalskalenivå och att den beroende variabeln mäts på intervall- eller kvotskalenivå (Fitzgerald & Fitzgerald, 2014). Det är även eftersträvansvärt att det insamlade materialet för det oberoende t-testet är normalfördelat (Pallant, 2013). Dock kan det vara svårt att uppnå en normalfördelning mellan värdena på den beroende variabeln, men om urvalet i studien är tillräckligt stort och uppgår till över 30 går t-testet att genomföra med tillitsfulla resultat trots att urvalet inte är normalfördelat (Borg & Westerlund, 2006; Fitzgerald & Fitzgerald, 2014; Pallant,

2013). Ytterligare en förutsättning för att kunna genomföra t-testet är att spridningen mellan de oberoende grupperna är densamma (Pallant, 2013). Detta innebär att variationen av värdena för varje grupp är likvärdig och för att testa detta utför dataprogrammet SPSS något som kallas Levene's test för homogena varianser (Pallant, 2013). Är storleken på de oberoende grupperna som jämförs i t-testet uppskattningsvis lika stora går det att genomföra testet trots att variansen mellan grupperna inte är homogena (Pallant, 2013). Levene's test justerar i dessa fall variansen och bidrar med alternativa värden som kan tillämpas med likvärdig tillförlitlighet i den statistiska analysen (Pallant, 2013). I de fall där variansen mellan grupperna skilde sig åt användes i föreliggande studie Levene's alternativa värden för att utläsa resultatet av t-testet.

För att undersöka om det fanns skillnader i gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld beroende på offrets kön utfördes ett t-test mellan de respondenter som hade besvarat enkäten innehållandes ett kvinnligt partnervåldsoffer och de respondenter som hade besvarat enkäten innehållandes ett manligt partnervåldsoffer. Vidare användes även ett t-test för att ta reda på om det fanns könsskillnader mellan respondenterna gällandes uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld. Dessa oberoende grupper, vilka mättes på nominalskalenivå, jämfördes sedan med värdena på den beroende variabeln, som mättes på intervallskalenivå vilket i detta fall var likertskalan med påståenden om allvarlighetsgrad. Då urvalet i denna studie var 201 gymnasiestudenter uppskattades det vara tillräckligt stort för att kunna genomföra ett t-test med ett tillförlitligt resultat oberoende om urvalet var normalfördelat eller inte.

För att genomföra de statistiska analyserna användes statistikprogrammet IBM SPSS Statistics, version 22 (SPSS). Innan den insamlade datan kodades in i SPSS skapades ett kodningschema där varje variabel i enkäten gavs ett eller flera värden. Dessa värden kodades sedan in så att de överensstämde med det svarsalternativ respondenterna hade uppgivit för respektive variabel. När den insamlade datan hade kodats in undersöktes om det fanns variabelvärden som gick utanför de förbestämda värden som den specifika variabeln kunde anta (Pallant, 2013). Några sådana värden återfanns inte och i nästa skede undersöktes eventuella bortfall inom datan. Externt bortfall förekom inte i datan

då denna inte samlades in genom ett så kallat slumpmässigt urval (Borg & Westerlund, 2006). Internt bortfall förekom däremot, vilket innebar att svar saknades för vissa variabler (Borg & Westerlund, 2006). I den statistiska analysen hanterades dessa genom att de respondenter som inte hade besvarat ett specifikt påstående exkluderades från analysen av denna variabel (Pallant, 2013). Vid analysen av totalpoängen mellan de oberoende grupperna som undersöktes exkluderades de respondenter som hade ett eller flera interna bortfall.

I den statistiska analysen mellan de respondenter som hade besvarat enkäten med ett kvinnligt partnervåldsoffer och de respondenter som hade besvarat enkäten innehållandes ett manligt partnervåldsoffer genomfördes inledningsvis en jämförelse av totalpoängen mellan de två oberoende grupperna för att se huruvida dessa skilde sig åt. Sedan analyserades och jämfördes även varje enskilt påstående för att upptäcka var dessa eventuella skillnader mellan grupperna förelåg. Ett liknande förfarande användes vid jämförelsen av könsskillnader mellan respondenterna beträffande uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld. Vid analysen för könsskillnader jämfördes dels om det fanns skillnader oberoende offrets kön, och dels om det fanns skillnader beroende på om offret var en kvinna eller om offret var en man. Vid varje analys användes en alfanivå på .05 och effektstorleken beräknades enligt Eta squared (η^2) med hjälp av ekvationen $\frac{t^2}{t^2+(N_1+N_2-2)}$ (Pallant, 2013). Effektstorleken tolkades sedan genom de riktlinjer som etablerats för Eta squared, .01 = liten effekt, .06 = medel effekt, .14 = stor effekt (Pallant, 2013). Den deskriptiva datan som redovisas i resultatet erhöles genom t-testet för samtliga grupper som analyserades.

Etiska överväganden

De etiska överväganden som tillämpades i denna studie förhöll sig till Vetenskapsrådets (2002) uppsatta riktlinjer. Dessa riktlinjer består huvudsakligen av fyra aspekter som bör beaktas vid utförandet av en studie, vilka är: informationskrav, samtyckeskrav, konfidentialitetskrav och nyttjandekrav (Vetenskapsrådet, 2002). Informationskravet togs hänsyn till genom att deltagarna informerades om studiens syfte och informerades om att deras medverkan i studien var helt frivillig. Deltagarna gavs även information

om kontaktuppgifter till ansvariga för studien. Samtyckeskravet beaktades genom att deltagarna upplystes om att de genom att besvara och returnera enkäten samtyckte till att medverka i studien. Deltagarna i studien var tvungna att vara minst 18 år fyllda för att få medverka i studien, detta för att de då är myndiga och själva kan lämna sitt eget samtycke till medverkan. Deltagarna informerades även, som tidigare nämnts, om att de när som helst under besvarandet av enkäten kunde välja att avbryta sin medverkan.

Konfidentialitetskravet tillgodosågs genom att deltagarna informerades om att deras medverkan var anonym och att deras svar inte skulle kunna härledas tillbaka till dem. Ingen information som kunde identifiera enskilda deltagare samlades in, så som exempelvis personnummer och namn. Vidare tillgodosågs konfidentialitetskravet genom att det insamlade materialet behandlades så att ingen obehörig kunde identifiera deltagarna och ta del av materialet. Detta utfördes delvis genom att enkäterna förvarades på ett oåtkomligt ställe hemma hos en av författarna till studien. När materialet hade kodats in i det dataprogram som användes förvarades det på enheter med lösenord som endast författarna hade tillgång till. Slutligen beaktades nyttjandekravet genom att det material som samlats in enbart kommer att nyttjas för forskningsändamål. En rekommendation enligt Vetenskapsrådet (2002) är att de som är föremål för en undersökning erbjuds att få ta del av forskningsresultatet när detta är färdigställt. Deltagarna i denna studie erbjöds därför vid intresse att få ta del av studien när denna färdigställts och examinerats.

Resultat

Skillnader i hur gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation beroende på offrets kön

Ett syfte med denna studie var att jämföra om gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld i en heterosexuell relation skiljer sig åt beroende på offrets kön. För att undersöka om det fanns skillnader användes ett oberoende t-test. De grupper som jämfördes och analyserades för att besvara detta syfte var gymnasiestudenter, som fick läsa och besvara en enkät innehållandes ett kvinnligt

partnervåldsoffer, samt andra gymnasiestudenter, som fick läsa och besvara en enkät innehållandes ett manligt partnervåldsoffer. Inledningsvis analyserades och jämfördes totalpoängen mellan de båda grupperna, vilket visade en signifikant skillnad mellan gruppen som besvarade enkäten med ett kvinnligt offer ($M = 63.66$, $SD = 6.90$) och gruppen som besvarade enkäten med ett manligt offer ($M = 55.93$, $SD = 10.24$; $t(163.721) = 6.153$, $p = .000$). Detta innebär att deltagarna uppfattade det som allvarligare att bruka våld gentemot ett kvinnligt offer i jämförelse med ett manligt offer för partnervåld. Effektstorleken för t-testet beräknades vara stor, enligt de riktlinjer som etablerats av Cohen ($\eta^2 = .16$) (Pallant, 2013). För att ta reda på var skillnaderna i uppfattningar om allvarlighetsgrad fanns och var dessa skillnader var som störst analyserades varje enskilt påstående i respektive enkätversion. Utfallet av t-testet för samtliga påståenden samt deskriptiv data presenteras i tabell 1.

Tabell 1

Skillnader i gymnasistudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld mellan kvinnliga ($n = 102$) och manliga ($n = 99$) offer.

	Kvinnligt offer			Manligt offer			<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	η^2
	<i>n</i>	<i>M</i>	(<i>SD</i>)	<i>n</i>	<i>M</i>	(<i>SD</i>)				
Påstående 1	102	6.66	(.74)	99	6.06	(1.35)	151.016	3.877	.000	.07
Påstående 2	102	6.62	(.76)	99	6.37	(1.08)	174.916	1.843	.067	.02
Påstående 3	102	6.64	(.77)	99	6.39	(1.17)	168.711	1.740	.084	.01
Påstående 4	102	5.86	(1.49)	98	5.42	(1.62)	198	2.018	.045	.02
Påstående 5	102	6.69	(.88)	99	6.12	(1.57)	153.113	3.141	.002	.05
Påstående 6	102	5.63	(1.58)	97	4.33	(1.88)	197	5.272	.000	.12
Påstående 7	102	6.42	(1.15)	98	5.67	(1.59)	175.859	3.851	.000	.07
Påstående 8	102	6.84	(.42)	99	6.24	(1.44)	113.731	3.983	.000	.07
Påstående 9	101	6.00	(1.50)	99	4.33	(1.92)	185.432	6.822	.000	.19
Påstående 10	101	6.34	(1.13)	97	5.05	(1.79)	161.068	5.999	.000	.16

Not. n = antal respondenter, M = medelvärde, SD = standardavvikelse, df = frihetsgrader, t = t-testvärde, p = signifikansvärde, $p \leq .05$, signifikans markeras med fetstil, η^2 = effektstorlek

Det oberoende t-testet fastslog att det fanns signifikanta skillnader i attityder beroende på offrets kön i åtta av tio påståenden. Det första påståendet, "Händelsen är att betrakta som allvarlig", visade att det fanns en signifikant skillnad i uppfattningar om allvarlighetsgrad. Respondenterna i studien uppfattade i högre utsträckning att situationen med det kvinnliga offret var allvarligare än situationen med det manliga

offret. Vidare återfanns även signifikanta skillnader i påstående nummer fyra, "Händelsen är att betrakta som psykisk misshandel", och påstående nummer fem, "Gärningspersonen bär ansvaret för händelsen". Händelsen bedömdes i högre utsträckning som psykisk misshandel när offret var en kvinna. När mannen var offret tenderade respondenterna att tillskriva denna mer ansvar för partnervåldssituationen än när situationen var den omvända.

Signifikanta skillnader återfanns även i påstående nummer sex, "Offret borde uppsöka sjukvård", där respondenterna var mer benägna att anse att det kvinnliga offret skulle uppsöka sjukvård efter den inträffade våldshandlingen. Manliga offer bedömdes därav inte vara i lika stort behov av sjukvårdande insatser. Uppfattningar om att offret borde separera från gärningspersonen visade sig också vara statistiskt signifikant, där respondenterna skattade påstående nummer sju, "Offret borde separera från gärningspersonen", högre när offret var en kvinna. Detta innebär att respondenterna i större utsträckning uppfattade att det kvinnliga offret borde separera från gärningspersonen i jämförelse med det manliga offret.

Uppfattningar om huruvida gärningspersonens beteende skattades som olagligt eller inte visade sig vara signifikant, då respondenterna skattade påstående nummer åtta, "Gärningspersonens beteende är olagligt" som högre när offret var en kvinna och gärningspersonen var en man än när situationen var den omvända. Vidare återfanns signifikanta skillnader i påstående nummer nio, "Om jag bevittnade situationen skulle jag ringa polisen". Detta resultat visade att respondenterna i högre utsträckning var benägna att uppge att de skulle ringa polisen om de bevittnade en situation där offret var en kvinna i kontrast med en situation där offret var en man. Slutligen konstaterades att det fanns en signifikant skillnad i påstående tio, "Gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd". I situationer där gärningspersonen var en man och offret var en kvinna skattade respondenterna i större utsträckning att gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd än när gärningspersonen var en kvinna och offret en man. De påståenden där ingen signifikant skillnad kunde påvisas var påstående nummer två, "Händelsen var våldsam", och påstående nummer tre, "Händelsen är att betrakta som fysisk misshandel". Båda dessa påståenden skattades högt oberoende offrets kön, varpå ingen signifikant skillnad förelåg. Detta innebär att situationen ansågs

vara våldsam och betraktades som fysisk misshandel både i partnervåldssituationen där offret var en kvinna och i situationen där offret var en man.

Skillnader i hur kvinnliga och manliga gymnasie studenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation

Skillnader oberoende offrets kön

Ytterligare ett syfte med denna studie var att jämföra huruvida det fanns skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld beroende på gymnasie studenternas kön. För att undersöka dessa skillnader användes ett oberoende t-test. Inledningsvis jämfördes och analyserades grupperna kvinnliga och manliga respondenter som läste och besvarade både enkäten innehållandes ett kvinnligt offer och enkäten innehållandes ett manligt offer. Detta innebar att kvinnliga och manliga respondenter jämfördes med varandra oberoende könet på offret. För att undersöka om det fanns några könsskillnader oberoende offrets kön jämfördes varje enskilt påstående mellan det totala antalet kvinnliga och manliga respondenter som medverkat i studien. Utfallet av t-testet för samtliga påståenden samt deskriptiv data presenteras i tabell 2.

Tabell 2

Skillnader mellan kvinnliga (n = 104) och manliga (n = 97) gymnasie studenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld oberoende av offrets kön.

	Kvinnliga respondenter			Manliga respondenter			df	t	p	η^2
	n	M	(SD)	n	M	(SD)				
Påstående 1	104	6.36	(1.11)	97	6.36	(1.14)	199	.029	.977	.00
Påstående 2	104	6.53	(.92)	97	6.46	(.96)	199	.489	.625	.00
Påstående 3	104	6.56	(.91)	97	6.47	(1.07)	199	.596	.552	.00
Påstående 4	103	5.81	(1.49)	97	5.46	(1.64)	198	1.590	.113	.01
Påstående 5	104	6.48	(1.17)	97	6.33	(1.41)	199	.826	.410	.00
Påstående 6	103	5.19	(1.78)	96	4.78	(1.90)	197	1.580	.116	.01
Påstående 7	104	6.26	(1.29)	96	5.82	(1.54)	185.979	2.161	.032	.02
Påstående 8	104	6.62	(.96)	97	6.46	(1.22)	199	1.042	.298	.01
Påstående 9	104	5.50	(1.87)	96	4.82	(1.90)	198	2.537	.012	.03
Påstående 10	103	5.93	(1.48)	95	5.46	(1.74)	184.967	2.034	.043	.02

Not. n = antal respondenter, M = medelvärde, SD = standardavvikelse, df = frihetsgrader, t = t-testvärde, p = signifikansvärde, p ≤ .05, signifikans markeras med fetstil, η^2 = effektstorlek

Även totalpoängen jämfördes och analyserades mellan grupperna kvinnor och män som medverkat i studien. Där framkom det att det fanns en statistiskt signifikant skillnad mellan hur kvinnliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 61.35$, $SD = 8.61$) och hur manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 58.29$, $SD = 10.18$; $t(193) = 2.274$, $p = .024$) i en partnervåldssituation, oberoende könet på offret. Detta innebär att de kvinnliga respondenterna generellt sett uppfattade partnervåldssituationen som allvarligare än de manliga respondenterna i studien, och detta oberoende om offret var en kvinna eller en man. Effektstorleken för t-testet beräknades dock vara liten enligt de riktlinjer som etablerats av Cohen ($\eta^2 = .03$) (Pallant, 2013).

För att ta reda på var skillnaderna i uppfattningar om allvarlighetsgrad fanns samt var dessa var som störst, analyserades som tidigare nämnts varje enskilt påstående i respektive enkätversion (se tabell 2). Det oberoende t-testet fastslog att det fanns signifikanta skillnader mellan respondenternas kön i tre av tio påståenden. Det första påståendet där en signifikant skillnad förelåg var påstående nummer sju, "Offret borde separera från gärningspersonen", där de kvinnliga respondenterna i högre grad än de manliga respondenterna skattade att offret borde separera från gärningspersonen oberoende vilket kön offret hade. Vidare återfanns även signifikanta skillnader i påstående nummer nio, "Om jag bevittnade situationen skulle jag ringa polisen". Kvinnliga respondenter var där mer benägna att uppge att de oberoende av offrets kön skulle kontakta polisen om de bevittnade situationen, än de manliga respondenterna. Slutligen konstaterades att det fanns en signifikant skillnad i uppfattningar i påstående tio, "Gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd". Kvinnliga respondenter skattade påståendet högre än manliga respondenter, och var alltså mer benägna att anse att gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd oberoende om denna var en kvinna eller en man. I de övriga sju påståendena återfanns ingen signifikant skillnad mellan de kvinnliga och manliga respondenterna. Detta innebär att de kvinnliga och manliga respondenterna skattade allvarlighetsgraden i dessa påståenden likvärdigt, oberoende om offret var en kvinna eller en man.

Skillnader mellan kvinnligt och manligt offer

Efter att jämförelser hade gjorts oberoende offrets kön undersöktes även om det förelåg könsskillnader mellan de respondenter som läste och besvarade respektive enkätversion. Detta innebar att de kvinnliga och manliga respondenter som läst och besvarat enkätversionen innehållandes ett kvinnligt offer jämfördes för att se om det fanns skillnader i uppfattningar mellan könen. Sedan jämfördes om det fanns skillnader i uppfattningar mellan de kvinnliga och manliga respondenter som läst och besvarat enkätversionen innehållandes ett manligt offer. Ett oberoende t-test användes för att uppmärksamma om det fanns några könsskillnader mellan respondenterna beroende på vilket kön offret hade.

Totalpoängen jämfördes och analyserades mellan grupperna kvinnor och män som medverkat i studien. I enkätversionen innehållandes ett kvinnligt offer jämfördes de kvinnliga och manliga respondenternas totalpoäng. Där framkom det att det inte fanns någon statistiskt signifikant skillnad mellan hur kvinnliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 64.58$, $SD = 6.58$) och hur manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 62.53$, $SD = 7.18$; $t(98) = 1.485$, $p = .141$) i en partnervåldssituation där offret var en kvinna. Detta innebär att kvinnliga och manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden likvärdigt i situationen där offret var en kvinna.

I enkätversionen innehållandes ett manligt offer jämfördes även där de kvinnliga och manliga respondenternas totalpoäng. I likhet med resultatet där offret var en kvinna återfanns ingen statistiskt signifikant skillnad mellan hur kvinnliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 57.57$, $SD = 9.21$) och hur manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden ($M = 54.31$, $SD = 11.01$; $t(93) = 1.565$, $p = .121$) i en partnervåldssituation där offret var en man. Detta innebär att kvinnliga och manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden likvärdigt i situationen där offret var en man.

För att ta reda på om det fanns skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgrad i varje enskilt påstående analyserades och jämfördes varje påstående i respektive enkätversion. Utfallet av t-testet för samtliga påståenden samt deskriptiv data för enkätversionen

innehållandes ett kvinnligt offer presenteras i tabell 3. Utfallet av t-testet för samtliga påståenden samt deskriptiv data för enkätversionen innehållandes ett manligt offer presenteras i tabell 4.

Tabell 3

Skillnader i kvinnliga (n = 55) och manliga (n = 47) gymnasistudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld då offret är en kvinna.

	Kvinnliga respondenter			Manliga respondenter			df	t	p	η^2
	n	M	(SD)	n	M	(SD)				
Påstående 1	55	6.60	(0.81)	47	6.72	(0.65)	100	-.841	.403	.00
Påstående 2	55	6.60	(0.78)	47	6.64	(0.73)	100	-.253	.801	.00
Påstående 3	55	6.64	(0.79)	47	6.64	(0.76)	100	-.013	.990	.00
Påstående 4	55	6.09	(1.24)	47	5.60	(1.73)	81.734	1.639	.105	.03
Påstående 5	55	6.74	(0.70)	47	6.62	(1.05)	100	.734	.465	.00
Påstående 6	55	5.70	(1.60)	47	5.55	(1.58)	100	.436	.664	.00
Påstående 7	55	6.56	(1.05)	47	6.25	(1.24)	100	1.359	.177	.02
Påstående 8	55	6.85	(0.35)	47	6.83	(0.48)	100	.298	.766	.00
Påstående 9	55	6.24	(1.53)	46	5.72	(1.44)	99	1.745	.084	.03
Påstående 10	55	6.56	(0.85)	46	6.06	(1.36)	99	2.244	.027	.05

Not. n = antal respondenter, M = medelvärde, SD = standardavvikelse, df = frihetsgrader, t = t-testvärde, p = signifikansvärde, p ≤ .05, signifikans markeras med fetstil, η^2 = effektstorlek

Tabell 4

Skillnader i kvinnliga (n = 49) och manliga (n = 50) gymnasistudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld då offret är en man.

	Kvinnliga respondenter			Manliga respondenter			df	t	p	η^2
	n	M	(SD)	n	M	(SD)				
Påstående 1	49	6.10	(1.33)	50	6.02	(1.38)	97	.302	.764	.00
Påstående 2	49	6.45	(1.06)	50	6.30	(1.11)	97	.682	.497	.00
Påstående 3	49	6.47	(1.04)	50	6.32	(1.28)	97	.634	.527	.00
Påstående 4	48	5.50	(1.69)	50	5.35	(1.56)	96	.488	.627	.00
Påstående 5	49	6.18	(1.49)	50	6.06	(1.65)	96.450	.391	.696	.00
Påstående 6	48	4.62	(1.83)	49	4.04	(1.90)	94.966	1.541	.127	.03
Påstående 7	49	5.92	(1.45)	49	5.40	(1.69)	96	1.599	.113	.03
Påstående 8	49	6.37	(1.30)	50	6.12	(1.57)	97	.851	.397	.00
Påstående 9	49	5.67	(1.89)	50	4.00	(1.92)	96.998	1.762	.081	.03
Påstående 10	48	5.20	(1.70)	49	4.90	(1.88)	95	.851	.397	.00

Not. n = antal respondenter, M = medelvärde, SD = standardavvikelse, df = frihetsgrader, t = t-testvärde, p = signifikansvärde, p ≤ .05, signifikans markeras med fetstil, η^2 = effektstorlek

Resultatet av det oberoende t-testet för enkätversionen där offret var en kvinna visade att det fanns en statistiskt signifikant skillnad mellan kvinnliga och manliga respondenter i ett av tio påståenden (se tabell 3). Det påstående där denna skillnad återfanns var påstående nummer tio, "Gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd". De kvinnliga respondenterna var i detta påstående mer benägna att uppge att gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd än de manliga respondenterna. Övriga nio påståenden visade ingen statistisk signifikans, vilket innebär att de kvinnliga och manliga respondenterna uppskattade allvarlighetsgraden i dessa påståenden likvärdigt när offret var en kvinna. Resultatet av det oberoende t-testet för enkätversionen där offret var en man visade ingen statistisk signifikans i något av de tio påståendena (se tabell 4). Vilket även här innebär att de kvinnliga och manliga respondenterna uppskattade allvarlighetsgraden i dessa påståenden likvärdigt när offret var en man.

Diskussion

Skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld

Syftet med föreliggande studie var att analysera huruvida gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld inom en heterosexuell relation skiljer sig åt beroende på om offret är en kvinna eller en man. Syftet var även att jämföra om det fanns skillnader i hur kvinnliga och manliga gymnasiestudenter uppfattade allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation. För att besvara detta syfte distribuerades en enkätstudie bestående av två olika versioner där offrets kön hade manipulerats till ett urval på totalt 201 gymnasiestudenter. Av det totala urvalet läste och besvarade 102 respondenter en enkät innehållandes en partnervåldssituation med ett kvinnligt offer, och 99 respondenter läste och besvarade en enkät innehållandes en situation med ett manligt offer.

Resultatet visade att det fanns en signifikant skillnad i uppfattningar beroende på om offret var en kvinna eller en man. Det uppfattades som allvarligare när en man brukade våld gentemot en kvinna än när en kvinna brukade våld gentemot en man. Resultatet

återfann signifikanta skillnader i alla variabler förutom två där situationen uppfattades som lika allvarlig oberoende om offret var en kvinna eller en man. Könsskillnader mellan kvinnliga och manliga respondenters uppfattningar återfanns när analyser gjordes oberoende offrets kön, där kvinnliga respondenter i högre utsträckning uppfattade situationen som allvarlig än manliga respondenter. Däremot återfanns inga signifikanta könsskillnader - med undantag för ett påstående - när jämförelser gjordes beroende på offrets kön, där kvinnliga och manliga respondenter uppfattade allvarlighetsgraden i situationen som likvärdig såväl då offret var en kvinna som en man.

Hur offrets kön påverkar uppfattningar om allvarlighetsgraden

Det övergripande resultatet som framkom i denna studie var att gymnasiestudenterna uppfattade en partnervåldssituation som allvarligare när offret var en kvinna och förövaren en man än när situationen var den omvända. Detta resultat överensstämmer med tidigare forskning inom området som också har kommit fram till att det uppfattas som allvarligare när en man inom en heterosexuell relation brukar våld gentemot en kvinna, än när en kvinna brukar våld gentemot en man (Cormier & Woodworth, 2008; Drijber et al., 2013; Harris & Cook, 1994; Robertson & Murachver, 2009; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014).

Vidare återfanns även resultat i studien som visar att gymnasiestudenterna i större utsträckning uppfattade partnervåldssituationen som psykisk misshandel när offret var en kvinna. Detta resultat indikerar på att situationen inte uppfattades som lika allvarlig när offret var en man, och till följd av detta definierades inte situationen som psykisk misshandel i samma omfattning som när offret var en kvinna. Dessa uppfattningar skulle kunna förklaras med hjälp av tidigare studiers resultat som kommit fram till att mäns våld gentemot kvinnor uppfattas som mer psykiskt skadligt och att män uppfattas inneha en större kapacitet till att allvarligt skada sitt offer (se bland annat; Cormier & Woodworth, 2008; Drijber et al., 2013; Hamby & Jackson, 2010; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Detta överensstämmer även med de socialt konstruerade könsroller som kan härledas från den teoretiska förklaringsmodell som utvecklats av Eagly (1987). Den manliga könsrollen

skapar förväntningar och uppfattningar om att män ska agera mer våldsamt än kvinnor och på så vis även vara mer kapabla att orsaka skada och rädsla hos offret (Eagly, 1987). Den kvinnliga könsrollen utgår däremot från att kvinnor ska vara fysiskt och psykiskt underlägsna männen och att de därigenom har en mindre förmåga att försvara sig själva gentemot en förövare (Eagly, 1987). Trots att prevalensen av psykisk misshandel inom en heterosexuell relation är lika stor bland både kvinnor och män (Brå, 2014) uppfattas det som mindre allvarligt när en man utsätts, vilket kan bero på de sociala könsnormer som i dagens samhälle tillämpas på hur kvinnor och män ska agera. Dessa förväntningar skulle således kunna påverka hur allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation uppfattas beroende på om offret är en kvinna eller en man.

Hur ansvarig förövaren i föreliggande undersökning uppfattades vara visade sig bero på vilket kön denne hade. Manliga förövare tillskrevs mer ansvar för våldshandlingen än kvinnliga, vilket talar för att det uppfattas som mindre allvarligt när en kvinna slår en man. Kvinnliga partnervåldsförövare uppfattas generellt sett som mindre ansvariga för sina handlingar, delvis på grund av att de i enlighet med sin könsroll uppfattas ha en mindre kapacitet att skada en manlig partner, vilket även har framkommit i tidigare studier (Cormier & Woodworth, 2008; Eagly, 1987; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005). När en man faller offer för partnervåld är det inte ovanligt att denne själv anklagas för att ha provocerat fram handlingen genom olika former av beteenden (Harris & Cook, 1994; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014; Tsui, 2014). En anledning till att kvinnliga partnervåldsförövare uppfattas som mindre ansvariga för sina handlingar kan, som Eagly (1987) hävdar, bero på de förväntningar som finns på att kvinnor inte ska agera aggressivt utifrån de könsnormer som existerar. När kvinnor använder sig av våld gentemot en man inom en relation uppfattas det huvudsakligen bero på självförsvar, då ett aggressivt och våldsamt beteende anses vara oförenligt med den kvinnliga könsrollen (Eagly, 1987).

Respondenterna i studien var även mer benägna att uppge att offret borde uppsöka sjukvård samt separera från förövaren när offret var en kvinna i jämförelse med en man. Detta resultat kan indikera på att det ses som mindre allvarligt när ett manligt offer utsätts för partnervåld, då denne inte bedömdes vara i lika stort behov av sjukvård eller

rekommenderades att separera från förövaren i samma utsträckning som ett kvinnligt offer. Uppfattningar om offrets behov av sjukvård samt huruvida offret borde separera från förövaren har undersökts i tidigare studier som har kommit fram till resultat som ligger i linje med resultaten i denna undersökning (Hamby & Jackson, 2010; Harris & Cook, 1994; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014).

Denna tidigare forskning kan tillsammans med Eaglys teoretiska förklaringsmodell (1987) hjälpa till att förklara resultaten som framkommit genom denna undersökning. Enligt dessa kan en orsak till varför manliga partnervåldsoffer inte anses vara i lika stort behov av sjukvårdande insatser bero på de förväntningar som finns på den manliga könsrollen om att män förväntas vara mer kapabla att försvara sig själva gentemot en kvinnlig förövare (Eagly, 1987; Seelau & Seelau, 2005). Det finns en generell uppfattning baserat på de manliga och kvinnliga könsrollerna att män inte bör visa sig svaga och att de förväntas kunna utstå mer smärta än kvinnor (Eagly, 1987), vilket skulle kunna förklara resultatet i föreliggande studie där män inte uppfattades vara i lika stort behov av att separera från förövaren eller vara i lika stort behov av sjukvårdande insatser som kvinnor. Kvinnliga offer ansågs således vara i större behov av skydd och stödjande insatser i denna studie, vilket bekräftar vad tidigare forskning inom området har återfunnit (Hamby & Jackson, 2010, Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sorenson & Taylor, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Detta kan tolkas i enlighet med Eaglys (1987) förklaringsmodell där kvinnor förväntas vara mer sårbara och uppfattas befinna sig i en mer utsatt situation än män på grund av deras socialt konstruerade könsroll. Dessa uppfattningar om att det anses som mindre allvarligt när en man faller offer för partnervåld, samt att kvinnor uppfattas vara i större behov av stödjande insatser kan leda till att manliga brottsoffer känner att de inte vågar söka hjälp när de utsätts (Tsui, 2014).

Slutligen återfanns skillnader i uppfattningar - om allvarlighetsgraden beroende på offrets kön - som kunde kopplas till faktorer beträffande rättsliga påföljder och ingripanden. Respondenterna i studien uppfattade förövarens beteende som mer olagligt, och de var mer benägna att anse att förövaren borde dömas till följd av sitt

beteende när denne var en man. Det framkom även att respondenterna i större utsträckning skulle tillkalla polis om de bevittnade en situation där en kvinna var offret. Att kvinnor som utövar partnervåld uppfattas som mindre skyldiga för sina handlingar och att deras beteende bedöms vara olagligt i mindre omfattning än manliga partnervåldsförövares har även framkommit i ett flertal tidigare studier (Cormier & Woodworth, 2008; Russel et al., 2015; Sorenson & Taylor, 2005). När en man faller offer för partnervåld erbjuds denne i allmänhet inte lika mycket stöd och hjälp som när en kvinna faller offer, och det har visat sig att både rättsvårdande myndigheter och allmänheten inte är lika benägna att ingripa när offret är en man (Cormier & Woodworth, 2008; Seelau & Seelau, 2005; Tsui, 2014). Detta bör alltså bero på, som Eagly (1987) hävdar, att män dels förväntas vara mer aggressiva och våldsamma än kvinnor, och dels förväntas kunna försvara sig själva i större utsträckning.

Resultatet i föreliggande studie visade även faktorer där respondenterna uppfattade situationen som lika allvarlig oberoende på om offret var en kvinna eller en man. Hur våldsam situationen ansågs vara samt huruvida händelsen borde betraktas som fysisk misshandel uppskattades likvärdigt mellan offrens kön. Detta indikerar på att händelsen betraktas som både våldsam och som fysisk misshandel, men att de insatser och rekommendationer i form av exempelvis sjukvård och ingripande insatser från polis och allmänhet skiljer sig åt beroende på offrets kön. Allvarlighetsgraden i situationen uppskattades som lägre när offret var en man i jämförelse med en kvinna, trots att respondenterna uppskattat situationen som likvärdigt våldsam. Detta kan bland annat bero på att män förväntas vara mer tåliga än kvinnor och mer kapabla att försvara sig själva vid en våldsam situation (Eagly, 1987). Trots att situationen uppfattades som likvärdigt våldsam och även definierades som fysisk misshandel i samma utsträckning oberoende offrets kön, förväntas manliga partnervåldsoffer kunna utstå att de utsätts för en viss mängd våld av en kvinnlig partner.

Hur respondentens kön påverkar uppfattningar om allvarlighetsgraden

När jämförelser gjordes för att se om det fanns könsskillnader mellan gymnasiestudenternas uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld, återfanns signifikanta skillnader mellan hur kvinnliga och manliga gymnasiestudenter skattade

situationen oberoende om offret var en kvinna eller en man. Kvinnliga gymnasiestudenter var mer benägna att uppfatta situationen som allvarlig oberoende om offret var en kvinna eller en man. De kvinnliga respondenterna i studien var även mer benägna än de manliga att uppge att de skulle kontakta polisen, och skattade i högre utsträckning att offret, oberoende dennes kön, borde separera från förövaren. Beträffande uppfattningar om huruvida förövaren borde dömas till någon rättslig påföljd var de kvinnliga respondenterna även här mer benägna att skatta högre än de manliga respondenterna oberoende om förövaren var en kvinna eller en man. Ett flertal tidigare studier har kommit fram till liknande resultat, vilket visar att det finns könsskillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld (Harris & Cook, 1994; Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Kvinnor tenderar generellt sett att uppfatta partnervåldssituationer som allvarligare än män oberoende offrets kön. Vidare är kvinnor även mer benägna att uppge att de skulle ringa polisen om de hade bevittnat en partnervåldssituation, oberoende om offret i situationen är en kvinna eller en man (Harris & Cook, 1994; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Det har även visat sig att kvinnor har en större benägenhet att sympatisera med partnervåldsoffer i jämförelse med män, oavsett vilket kön dessa offer har (Russel et al., 2015; Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014). Män är även generellt sett mer ifrågasättande än kvinnor beträffande såväl kvinnliga som manliga partnervåldsoffer, och de är även mer benägna att skuldbelägga offret för sin utsatthet (Seelau & Seelau, 2005; Sylaska & Walters, 2014).

Kvinnors större benägenhet att sympatisera med partnervåldsoffer oberoende deras kön kan ha sin grund i de socialt konstruerade könsroller som förespråkar att kvinnor ska vara mer empatiska och hjälpsamma mot individer som befinner sig i utsatta situationer (Eagly, 1987). Detta skulle kunna förklara varför kvinnliga gymnasiestudenter generellt sett uppfattade partnervåldssituationen i denna studie som allvarligare än manliga gymnasiestudenter, oberoende om offret var en kvinna eller en man. Den manliga könsrollen förväntas som tidigare nämnt vara mer tolerant gentemot våldshandlingar, vilket skulle kunna vara en anledning till varför manliga respondenter uppfattade partnervåldssituationen som mindre allvarlig.

Metodologiska styrkor och begränsningar

I föreliggande studie bestod urvalet av gymnasiestudenter i årskurs tre från Soltorgsgymnasiet i Borlänge och Timrå gymnasium i Timrå. Urvalsmetoden var ett så kallat bekvämlighetsurval, vilket innebär att alla elever inom respektive gymnasieskola inte hade lika stor sannolikhet att bli föremål för medverkan i studien (Davies & Hughes, 2014). Begränsningen med att använda sig av ett bekvämlighetsurval är att det kan uppstå svårigheter i att generalisera resultatet till hela populationen som undersöks (Davies & Hughes, 2014). I detta fall innebär det att resultatet som återfanns i denna undersökning inte kan anses vara representativt för samtliga elever i årskurs tre på respektive gymnasieskola. Vidare bestod urvalet huvudsakligen av teoretiska gymnasieprogram, vilket kan vara en faktor som påverkade utfallet i studien. För att få ett så representativt resultat som möjligt skulle det vara önskvärt att utföra samma studie på elever inom både teoretiska och praktiska gymnasieinriktningar. Det vore även önskvärt att ta hänsyn till faktorer så som socioekonomisk bakgrund och etnicitet i en framtida studie inom ett liknande urval.

Studiens urval var däremot förhållandevis stort ($N = 201$), vilket ökar styrkan i studiens statistiska analyser och minskar sannolikheten för att resultatet endast har uppstått på grund av slumpen (Pallant, 2013). Ett urval som består av färre än 100 medverkanden kan göra att resultatet inte blir tillförlitligt eftersom det lilla urvalet kan bidra till att icke signifikanta resultat uppstår endast till följd av urvalsstorleken (Pallant, 2013). Vid analysen efter könsskillnader inom grupperna som läst och besvarat enkäten innehållandes ett kvinnligt respektive manligt offer återfanns ingen signifikant skillnad. Detta innebär att kvinnliga och manliga gymnasiestudenter uppfattade allvarlighetsgraden i partnervåldssituationen som likvärdig både när offret var en kvinna och när offret var en man. Dock återfanns signifikanta könsskillnader när jämförelser gjordes av urvalet i helhet oberoende offrets kön. Det faktum att det fanns en signifikant skillnad mellan kvinnliga och manliga respondenter i helhet men inte när grupperna delades upp inom grupperna kvinnligt och manligt offer kan bero på att urvalet vid dessa jämförelser blev för litet. Antalet gymnasiestudenter som besvarade enkäten innehållandes ett kvinnligt offer var 55 kvinnor och 47 män, och antalet som besvarade enkäten innehållandes ett manligt offer var 49 kvinnor och 50 män. Hade urvalet inom

dessa grupper varit större finns det en större sannolikhet för att signifikanta skillnader hade återfunnits mellan könen.

Effektstorleken för studiens huvudsyfte, vilket var att jämföra om gymnasiestudenters uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld skiljer sig åt beroende på offrets kön, beräknades vara stor ($\eta^2 = .16$). Detta innebär att den signifikanta skillnad som återfanns mellan totalpoängen för grupperna kvinnligt och manligt offer var stor. I studien användes dock inget validerat instrument då den enkät - innehållandes en likertskala - som användes konstruerades av författarna själva med inspiration från liknande studiers enkäter. Den interna reliabiliteten i likertskalan mättes med hjälp av Cronbach's alpha och uppmättes till .86. Detta indikerar på en god intern reliabilitet och innebär att samtliga påståenden i likertskalan mätte allvarlighetsgrad i partnervåld.

Resultatet i denna studie bör dock tolkas med varsamhet dels då urvalet i studien var ett bekvämlighetsurval, och dels eftersom inget validerat instrument användes för att mäta uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld. Resultatet kan endast generaliseras till det urval som undersökningen bygger på. Trots detta kan resultatet bidra med en ökad medvetenhet och ett uppmärksammande om att attityder till partnervåld kan skilja sig åt beroende på offrets kön, vilket i sin tur kan leda till att detta ämne blir föremål för vidare forskning

Konklusion och framtida forskningsförslag

Partnervåld är ett fenomen där sannolikheten för att utsättas har visat sig vara lika stor bland både kvinnor och män (Arnocky & Vaillancourt, 2014; Brå, 2014). Trots att prevalensen har visat sig vara lika stor mellan könen visar resultatet i denna studie att det finns skillnader i hur gymnasiestudenter uppfattar allvarlighetsgraden i en partnervåldssituation beroende på om offret är en kvinna eller en man. Det uppfattades som allvarligare när en kvinna utsattes för partnervåld än när en man utsattes och resultatet visade även indikationer på att kvinnor är mer benägna att uppfatta situationen som allvarlig oberoende om offret är en kvinna eller en man. Dessa skillnader i uppfattningar kan förklaras med de socialt konstruerade könsroller som erfordrar att kvinnor och män ska bete sig på ett sätt som stämmer överens med deras könsroll

(Eagly, 1987). Män förväntas exempelvis vara mer toleranta gentemot våld och de förväntas inte vara lika känsliga som kvinnor, vilket skulle kunna förklara varför det uppfattas som mindre allvarligt när en man utsätts för partnervåld.

Skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i partnervåld beroende på offrets kön kan leda till konsekvenser för det enskilda offret, och kan även påverka hur offret mottas av allmänheten och av myndigheter. För att undvika denna problematik är det eftersträvansvärt att försöka uppmärksamma skillnader i uppfattningar om allvarlighetsgraden i ett tidigt skede och öka medvetenheten om att partnervåld är lika allvarligt oberoende vilket kön den som utsätts har. För att göra detta är det i ett initialt skede nödvändigt att undersöka om det finns skillnader i hur anställda inom myndigheter som hanterar brottsoffer uppfattar allvarlighetsgraden i partnervåld beroende på om offret är en kvinna eller en man. Populationer som skulle kunna vara föremål för sådan framtida forskning är exempelvis polismyndighet, sjukvårdande myndigheter och socialtjänst.

Framtida forskning skulle även kunna studera och analysera mäns attityder till manliga offer för partnervåld. Både föreliggande studie och tidigare forskning har återfunnit att män generellt sett sympatiserar mindre med partnervåldsoffer än kvinnor, vilket kan påverka i vilken utsträckning män engagerar sig i denna problematik. För att vidare uppmärksamma och hantera det faktum att det ses som mindre allvarligt när en man utsätts för partnervåld krävs vidare forskning om hur män själva ställer sig till detta fenomen.

Referenser

- Arnocky, S., & Vaillancourt, T. (2014). Sex differences in response to victimization by an intimate partner: More stigmatization and less help-seeking among males. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 23(7), 705-724.
- Borg, E. & Westerlund, J. (2006). *Statistik för beteendevetare*. Stockholm: Liber.
- Brottsförebyggande rådet. (2014). *Brott i nära relationer. En nationell kartläggning*. Hämtad den 14 mars 2016 från https://www.bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861526/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf
- Cormier, N. S., & Woodworth, M. T. (2008). Do you see what I see? The influence of gender stereotypes on student and Royal Canadian Mounted Police perceptions of violent same-sex and opposite-sex relationships. *Journal of Aggression, Maltreatment, & Trauma*, 17, 1–26.
- Davies, M., & Hughes, N. (2014). *Doing a successful research project: Using qualitative or quantitative methods*. (2:a uppl.). Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Drijber, B. C., Reijnders, U. J. L., & Ceelen, M. (2013). Male victims of domestic violence. *Journal of Family Violence*, 28(2), 173-178.
- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Hillsdale, N.J.: Erlbaum.
- Ejlertsson, G. (2014). *Enkäten i praktiken: En handbok i enkätmetodik*. (3:e uppl.). Lund: Studentlitteratur.

- Eliasson, M. (2008). Att förstå mäns våld mot kvinnor. I G. Heimer & D. Sandberg (Red), *Våldsutsatta kvinnor - Samhällets ansvar* (s.41-61). (2:a uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Fawson, P. R. (2015). Controlling behaviors as a predictor of partner violence among heterosexual female and male adolescents. *Partner Abuse*, 6(2), 217-229.
- Fitzgerald, J., & Fitzgerald, J. (2014). *Statistics for criminal justice and criminology in practice and research: an introduction*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications Inc.
- Hamby, S., & Jackson, A. (2010). Size does matter: The effects of gender on perceptions of dating violence. *Sex Roles*, 63(5-6), 324-331.
- Harris, R. J., & Cook, C. A. (1994). Attributions about spouse abuse: It matters who the batterers and victims are. *Sex Roles*, 30(7-8), 553-565.
- Hines, D. A., & Douglas, E. M. (2009). Women's use of intimate partner violence against men: Prevalence, implications, and consequences. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 18(6), 572-586.
- Koenig, A. M., & Eagly, A. H. (2014). Evidence for the social role theory of stereotype content: Observations of groups' roles shape stereotypes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 107(3), 371-392.
- Kropp, P. R., Hart, S. D., & Belfrage, H. (2008). *Bedömning av risk för upprepat partnervåld (SARA:SV). Användarmanual*. Sundsvall: Rättspsykiatriska Regionkliniken. Kommentar: Svensk översättning av Brief spousal assault form for the evaluation of risk (B-SAFER). User manual. Vancouver: Proactive Resolutions.
- Lawson, J. (2012). Sociological theories of intimate partner violence. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 39(7), 1481-1512.

- McColgan, M. D., Dempsey, S., Davis, M., & Giardino, A. P. (2010). Overview of the problem. I A.P. Giardino & E.R. Giardino (Red.), *Intimate partner violence. A resource for professionals working with children and families* (s.1-30). St. Louis: STM Learning.
- Pallant, J. (2013). *SPSS survival manual: A step by step guide to data analysis using IBM SPSS*. (5:e uppl.). Maidenhead: McGraw-Hill.
- Roberts, A. R. (2007). Battered wives. I N. A. Jackson (Red.), *Encyclopedia of Domestic Violence* (s.59-63). New York: Routledge.
- Robertson, K., & Murachver, T. (2009). Attitudes and attributions associated with female and male partner violence. *Journal of Applied Social Psychology*, 39(7), 1481-1512.
- Russell, B., Chapleau, K. M., & Kraus, S. W. (2015). When is it abuse? How assailant gender, sexual orientation, and protection orders influence perceptions of intimate partner abuse. *Partner Abuse*, 6(1), 47-64.
- Sarnecki, J. (2009). *Introduktion till kriminologi*. (2:a uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Seelau, S. M., & Seelau, E. P. (2005). Gender-role stereotypes and perceptions of heterosexual, gay and lesbian domestic violence. *Journal of Family Violence*, 20(6), 363-371.
- Shipway, L. (2004). *Domestic violence: A handbook for health professionals*. London: Routledge.
- Sorenson, S. B., & Taylor, C. A. (2005). Female aggression towards male intimate partners: An examination of social norms in a communitybased sample. *Psychology of Women Quarterly*, 29, 78-96.

- Steinmetz, S. K. (2007). Battered husbands. I N. A. Jackson (Red.), *Encyclopedia of Domestic Violence* (s.53-59). New York: Routledge.
- Stewart, L. A., Gabora, N., Allegri, N., & Slavin-Stewart, M. (2014). Profile of female perpetrators of intimate partner violence in an offender population: Implications for treatment. *Partner Abuse, 5*(2), 168-188.
- Sylaska, K. M., & Walters, A. S. (2014). Testing the extent of the gender trap: College students' perceptions of and reactions to intimate partner violence. *Sex Roles, 70*(3-4), 134-145.
- Tsui, V. (2014). Male victims of intimate partner abuse: Use and helpfulness of services. *Social Work, 59*(2), 121-130.
- Tsui, V., Cheung, M., & Leung, P. (2010). Help-seeking among male victims of partner abuse: Men's hard times. *Journal of Community Psychology, 38*(6).
- Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Bilaga A – Följebrev

Till dig som studerar vid Timrå Gymnasium/Soltorgsgymnasiet

Följebrev

Vi är två studenter som läser Kriminologprogrammet vid Mittuniversitetet i Sundsvall. Vi är inne på vår sista termin och skriver för närvarande vår kandidatuppsats. Denna ska behandla partnervåld och gymnasiestudenters attityder till detta ämne. För att kunna besvara denna frågeställning kommer vi distribuera en enkät till *er* som studerar vid Timrå Gymnasium/Soltorgsgymnasiet.

Deltagandet i denna studie är frivilligt och genom att besvara enkäten godkänner du att dina svar får behandlas i studien. Enkäten är helt anonym och dina svar kommer behandlas konfidentiellt, vilket innebär att dina svar inte kommer kunna anknytas till dig. Den information som samlas in kommer behandlas så att inga obehöriga får tillgång till den och informationen kommer enbart användas för att besvara syftet med denna studie.

Enkäten består av ett scenario som sedan efterföljs av 10 tillhörande påståenden som graderas på en sjugradig skala. Läs scenariot och gradera sedan påståendena utifrån vad du anser stämmer bäst överens med dina uppfattningar. Enkäten tar uppskattningsvis 10 minuter att besvara.

Tack på förhand!

Om du upplever att denna enkät påverkar dig negativt på något sätt, eller om du har ett behov av att prata med någon kan du kontakta Kvinnofridslinjen på deras nationella stödtelefon: 020-50 50 50, eller Brottsofferjouren på deras stödtelefon: 0200-21 20 19.

Om du har några frågor beträffande studien är du välkommen att kontakta oss via mail:

Felicia Öhman

feoh1300@student.miun.se

Karolina Jonsson

kajo1307@student.miun.se

Bilaga B – Enkätversion innehållandes ett kvinnligt offer

Enkät

Kön: Man Kvinna Annat

Ålder: _____

Ange vilken gymnasieinriktning du tillhör:

- Ekonomiprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Handels- och administrationsprogrammet
- Introduktionsprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet
- Tvärvetarprogrammet
- Annat

Instruktioner

Nedan följer en fiktiv fallbeskrivning som sedan efterföljs av 10 påståenden. Påståendena är graderade på en sjugradig skala där 1 innebär att du inte instämmer alls med påståendet och 7 innebär att du instämmer helt med påståendet. Ringa in den siffra som överensstämmer bäst med dina uppfattningar. Det är viktigt att enkäten ifylls enskilt och att endast *ett* svarsalternativ ringas in.

Fallbeskrivning

Julia och Robin är två universitetsstudenter i 25-årsåldern som har varit ett par i ungefär 1,5 år. De har nyligen flyttat ihop i en lägenhet och ska anordna en inflyttningsfest för sina vänner. Festen blir lyckad och pågår ända in på småtimmarna. När de sista gästerna har gått börjar Julia städa undan. Efter en stund kommer Robin fram till Julia och frågar henne varför hon under hela kvällen har flirtat med andra killar. Julia ser förvånat på

Robin och förklarar att hon endast har pratat med sina klasskamrater och att hon absolut inte har flirtat med någon. Robin fortsätter att anklaga henne och menar att det var uppenbart att hon flirtade och att hon har skämt ut honom inför alla deras vänner.

Julia säger att Robin bara inbillar sig och fortsätter sedan att städa. Robin blir arg och börjar skrika till Julia att hon är lösaktig och äcklig. Julia blir upprörd över Robins beteende och börjar gå mot sovrummet. Robin går då efter och griper ett hårt tag om Julias arm. Han skriker åt henne att erkänna sitt beteende men Julia fortsätter att neka. Robin slår då Julia med ett knytnävsslag i ansiktet och hon skriker till och börjar blöda i ansiktet. Robin knuffar sedan in Julia i väggen och säger till henne att om någonting liknande händer igen så kommer hon inte komma lika lätt undan.

Påståenden

1. Händelsen är att betrakta som allvarlig

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

2. Händelsen var våldsam

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

3. Händelsen är att betrakta som fysisk misshandel

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

4. Händelsen är att betrakta som psykisk misshandel

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

5. Gärningspersonen bär ansvaret för händelsen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

6. Offret borde uppsöka sjukvård

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

7. Offret borde separera från gärningspersonen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

8. Gärningspersonens beteende är olagligt

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

9. Om jag bevittnade situationen skulle jag ringa polisen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

10. Gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

Tack för din medverkan!

Bilaga C – Enkätversion innehållandes ett manligt offer

Enkät

Kön: Man Kvinna Annat

Ålder: _____

Ange vilken gymnasieinriktning du tillhör:

- Ekonomiprogrammet
- El- och energiprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Handels- och administrationsprogrammet
- Introduktionsprogrammet
- Naturvetenskapsprogrammet
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet
- Samhällsvetenskapsprogrammet
- Teknikprogrammet
- Tvärvetarprogrammet
- Annat

Instruktioner

Nedan följer en fiktiv fallbeskrivning som sedan efterföljs av 10 påståenden. Påståendena är graderade på en sjugradig skala där 1 innebär att du inte instämmer alls med påståendet och 7 innebär att du instämmer helt med påståendet. Ringa in den siffra som överensstämmer bäst med dina uppfattningar. Det är viktigt att enkäten ifylls enskilt och att endast *ett* svarsalternativ ringas in.

Fallbeskrivning

Robin och Julia är två universitetsstudenter i 25-årsåldern som har varit ett par i ungefär 1,5 år. De har nyligen flyttat ihop i en lägenhet och ska anordna en inflyttningsfest för sina vänner. Festen blir lyckad och pågår ända in på småtimmarna. När de sista gästerna har gått börjar Robin städa undan. Efter en stund kommer Julia fram till Robin och frågar honom varför han under hela kvällen har flirtat med andra tjejer. Robin ser

förvånat på Julia och förklarar att han endast har pratat med sina klasskamrater och att han absolut inte har flirtat med någon. Julia fortsätter att anklaga honom och menar att det var uppenbart att han flirtade och att han har skämt ut henne inför alla deras vänner.

Robin säger att Julia bara inbillar sig och fortsätter sedan att städa. Julia blir arg och börjar skrika till Robin att han är lösaktig och äcklig. Robin blir upprörd över Julias beteende och börjar gå mot sovrummet. Julia går då efter och griper ett hårt tag om Robins arm. Hon skriker åt honom att erkänna sitt beteende men Robin fortsätter att neka. Julia slår då Robin med ett knytnävsslag i ansiktet och han skriker till och börjar blöda i ansiktet. Julia knuffar sedan in Robin i väggen och säger till honom att om någonting liknande händer igen så kommer han inte komma lika lätt undan.

Påståenden

1. Händelsen är att betrakta som allvarlig

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

2. Händelsen var våldsam

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

3. Händelsen är att betrakta som fysisk misshandel

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

4. Händelsen är att betrakta som psykisk misshandel

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

5. Gärningspersonen bär ansvaret för händelsen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

6. Offret borde uppsöka sjukvård

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

7. Offret borde separera från gärningspersonen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

8. Gärningspersonens beteende är olagligt

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

9. Om jag bevittnade situationen skulle jag ringa polisen

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

10. Gärningspersonen borde dömas till någon form av rättslig påföljd

Instämmer inte alls 1 2 3 4 5 6 7 Instämmer helt

Tack för din medverkan!